

Questionnaire1

پرسشنامه وان - مرجع پرسشنامه ایران

پیوست‌ها

پیوست ۱. اعتبارسنجی مقوله های شناسایی شده محیط رابط کاربر کتابخانه های دیجیتال کودکان

در پیوست شماره ۱ تمامی معیارهای سیاهه ی اولیه با ذکر میانگین آن ها آمده است. لازم به یادآوری است که این معیارها از متون و منابع مختلفی استخراج شده است مانند: (نوروزی و حریری، ۱۳۸۸؛ نوروزی، ۱۳۸۹؛ صدیقی، گیلوری و نوشین فرد، ۱۳۸۹ و Railean, 2014). در مرحله اعتبار سنجی از متخصصان معیارهای با میانگین کمتر از ۴ حذف شدند. در پیوست معیارهای با میانگین ۴ و بالاتر به منظور وضوح بیشتر رنگی شدند.

میانگین	معیارها	مقوله های اصلی
۴/۰۰	(۱) به کارگیری رنگ های استاندارد برای پیوندها	۱. ویژگی های مربوط به طراحی رابط کاربر
۳/۸۹	(۲) تناسب بین صفحات مختلف سایت از نظر رنگ آمیزی	
۴/۰۳	(۳) استفاده نکردن از رنگ های دارای طیف یکسان در طراحی رنگ صفحه زمینه با رنگ نوشته ها	
۳/۹۳	(۴) اجتناب از قرار دادن اطلاعات اضافی و مزاحم در طراحی صفحه (مثل تصاویر متحرک و علائم چشمک زن)	
۳/۹۷	(۵) ارائه پیغام ها و سایر مطالب مفید در مکان های توصیه شده ای که چشم به آن عادت کرده باشد (به عنوان مثال، اطلاعات مربوط به جستجو در بالای صفحه)	
۴/۴۸	(۶) وضوح طراحی صفحات و ساده بودن آن (شناسایی گزینه های اصلی مانند جستجو، نقشه سایت در مرحله اول)	
۴/۱۰	(۷) رعایت الگوی راست به چپ در طراحی صفحات فارسی	
۴/۲۳	(۸) امکان تشخیص آیکون ها از زمینه	
۳/۸۰	(۹) مشخص بودن فیلدهای ورود اطلاعات اجباری به طور واضح	
۳/۹۷	(۱۰) متمایز بودن کلیدهای مهم مانند جستجو (search) و ارسال (submit) از بقیه کلیدها	
۳/۶۰	(۱۱) به کارگیری قلم استاندارد (حداکثر سه نوع قلم و چهار نوع اندازه)	
۳/۵۴	(۱۲) رعایت تناسب قرار گرفتن متن در مرکز صفحه از لحاظ فاصله (به راست)	
۳/۳۴	(۱۳) قرار گرفتن عنوان منوها در وسط و یا راست صفحه	
۴/۰۳	(۱۴) استفاده از صفحات مجزا به جای صفحات طوماری	
۴/۰۳	(۱۵) استفاده از فن جلب «نظر کاربر» به صورت ترسیمی و صوتی در ارائه اطلاعات بیشتر	
۴/۳۶	(۱۶) نبود پیوندهای نادرست در طراحی (پیوندهای کور یا پیوندهای اشتباه)	
۲/۹۶	(۱۷) اجتناب از آوردن متن های زیر خط دار در کنار پیوندها	
۴/۳۳	(۱۸) تکیه بر طراحی بصری (استفاده از نشانک یا آیکون) به جای متنی	
۴/۴۰	(۱۹) تلاش برای ثبات در اصطلاحات، طرح ها، نوع و اندازه قلم ها و رنگ ها در رابط	

کاربری		
۲- ویژگی- های مربوط به نمایش اطلاعات رابط کاربر	(۱) امکان محدودسازی نمایش تعداد یافته ها (به عنوان مثال، بر اساس تاریخ و موضوع) (۲) داشتن عنوان برای هر صفحه (۳) بیان روشن عنوان کتابخانه و یا نام سازمان مادر در عنوان صفحه (۴) امکان نمایش نتایج به صورت مختصر (خطی) و کامل (۵) نشان دادن نتایج جستجو به صورت نمادهای تصویری همراه با نوشته (۶) قابلیت نمایش برجسته کلمات جستجو (با رنگ دیگر یا سیاه نشان دادن آن ها) (۷) قرار گرفتن عنوان فیلدها در رابطه با فیلدهای تکی در سمت راست و فیلدهای فهرستی در بالای آن (۸) قابلیت ارائه تصاویر به صورت ریز (Thumbnail) و واقعی (Original) (۹) قابلیت نمایش خودکار راهبرد جستجو در صفحه نتایج (۱۰) امکان انتخاب یک، چند یا همه اقلام بازبایی شده جهت نمایش کامل (۱۱) امکان ارائه گزینه ای برای نمایش همه یافته ها (۱۲) وجود آرم کتابخانه در تمامی صفحات (۱۳) استفاده از فنون برجسته سازی (اعم از درشت نمایی، اندازه قلم، و زیرخط دار کردن) (۱۴) اندازه قلم مناسب به منظور مطالعه راحت متن	۳/۶۷
۳- ویژگی های مربوط به سادگی رابط کاربر	(۱) کوتاه، مانوس و توصیفی بودن برجسب فیلدها (۲) قابل تشخیص بودن فیلدهای ورود اطلاعات (۳) به کارگیری آیکون ها و اصطلاحات ساده در صفحه (۴) احساس راحتی در استفاده از سیستم	۴/۱۷ ۴/۴۱ ۴/۴۷ ۴/۵۰ ۴/۵۲
۴- ویژگی- های مربوط به انسجام یا یکدستی رابط کاربر	(۱) یکدست بودن اصطلاحات به کار رفته برای فرایند خاصی در طول تمام صفحات (۲) یکدست بودن آیکون های به کار رفته برای فرایند خاصی در طول تمام صفحات (۳) یکدست بودن رنگ های به کار رفته در طول تمام صفحات دارای کارکرد مشابه (۴) یکدست بودن شروع نمایش اطلاعات از گوشه راست بالای صفحه در صفحات فارسی (۵) یکدست بودن تاریخ روزآمدسازی بیان شده بر روی تمامی صفحات (۶) یکدستی در ارائه منوها در تمامی صفحات (۷) پیوند منطقی میان مطالب ارائه شده در صفحات	۴/۴۷ ۴/۵۰ ۴/۰۳ ۴/۰۰ ۳/۷۰ ۴/۰۰ ۴/۴۵
۵- ویژگی- های مربوط به راهنمایی رابط کاربر	(۱) وجود گزینه پرسش های متداول (FAQ) (۲) وجود گزینه راهنما برای جستجوی ساده و پیشرفته (۳) در دسترس بودن پیغام های راهنما بر روی تمامی صفحات (۴) داشتن فرم پرسش یا امکان پست الکترونیکی برای درخواست راهنمایی بیشتر	۳/۸۶ ۴/۳۴ ۴/۰۳ ۳/۹۰

۳/۶۱	۵) وجود نقشه سایت و یا نمایه ها (در صورت وجود) بر روی صفحه خانگی و سایر صفحات	
۳/۴۷	۶) امکان مشاهده منوی دستورالعمل ها و پیام های خطا در مکانی ثابت (به طور مثال در بالای صفحه)	
۴/۱۰	۷) امکان ادامه کار بعد از استفاده از سامانه کمکی (امکان برگشت به صفحه قبلی)	
۳/۶۰	۸) داشتن گزینه ای با عنوان درباره ما (about us)	
۳/۸۷	۹) داشتن گزینه «از کتابدار بپرس» به صورت متنی یا صوتی	
۴/۱۰	۱۰) داشتن سامانه ای راهنمای مرحله به مرحله	
۴/۰۷	۱۱) داشتن اطلاعات کمکی درباره شرایط و نحوه استفاده از سایت (مانند عضویت)	
۳/۹۳	۱۲) ارائه اطلاعاتی در مورد پایگاه مورد جستجو در صفحه (مانند پایگاه کتاب های صوتی، کتاب های شعر و مانند آن)	
۴/۰۷	۱) امکان حرکت بین نتایج جستجو	۶- ویژگی های مربوط به راهنبری یا مسیریابی رابط کاربر
۴/۳۷	۲) قرار گرفتن گزینه برگشت به صفحه اصلی در بالا و پایین صفحات	
۴/۰۰	۳) امکان حرکت در یافته بعدی و قبلی (find previous و find next) در صفحه جستجو	
۴/۳۰	۴) دسترسی به گزینه جستجو از طریق تمامی صفحات	
۴/۲۷	۵) امکان دسترسی از صفحه خانگی سایت به سایر بخش های اصلی آن	
۴/۰۰	۶) وجود گزینه های راهنم (بعدی و قبلی) در بالا و پایین صفحات اطلاعات راهنما	
۴/۱۰	۷) وجود پیوند به منابع مرتبط با یک موضوع در داخل سایت (پیوندهای درونی)	
۳/۹۳	۸) وجود پیوند به منابع مرتبط با یک موضوع در خارج از سایت (پیوندهای بیرونی)	
۴/۱۷	۹) امکان حرکت بین انواع جستجو ها (به عنوان مثال، ساده و پیشرفته)	
۴/۴۸	۱۰) مشخص بودن آیکون خروج و برگشت	
۴/۲۶	۱۱) اجتناب از منوی پیچیده و دشوار (شامل منوهای کشویی...)	
۳/۷۵	۱۲) منحصر به فرد بودن عنوان صفحه	
۳/۶۴	۱۳) داشتن پیوندهایی به نقشه سایت، نمادها و یا سایر محتویات مفید سایت از جمله موضوعات اصلی سایت	
۳/۸۳	۱۴) مقوله بندی موضوعات اصلی سایت به صورت منطقی در نقشه سایت	
۴/۲۹	۱۵) اجازه بازگشت به کاربر برای تغییر عمل یا خنثی کردن یا بازگشت به حالت قبلی در جستجوی جدید	
۳/۵۲	۱) وجود گزینه هایی برای انتخاب زبان خاص	۷- ویژگی های مربوط به کنترل رابط کاربر
۳/۷۵	۲) داشتن میانبرهایی برای دسترسی راحت به صفحات پر مخاطب سایت	
۳/۸۹	۳) فراهم کردن گزینه "undo" برای اقدامات کنترل معکوس	
۳/۸۶	۴) فراهم کردن گزینه انصراف (CANCEL)	
۳/۶۲	۵) ارائه میانبرهایی (shortcuts) برای کاربران ماهر	
۴/۴۸	۱) صحت جملات به کاررفته از نظر نگارشی و دستوری	۸-

۴/۴۸	استفاده از واژه ها و اصطلاحات درست، رایج و مصطلح	ویژگی های
۴/۴۵	کوتاه بودن جملات	مربوط به
۴/۴۸	وضوح بیان، کاربرد زبان ساده و طبیعی (به زبان کاربر)	زبان رابط
۴/۵۵	وضوح در ارائه جملات راهنما و قابل درک بودن راهنما	کاربر
۴/۲۱	به کارگیری زبان ساده و قابل فهم در پیام های خطا	۹-
۴/۰۷	امکان ارسال موارد خطا به افراد مسئول از طریق پیام ها	ویژگی های
۴/۱۷	کوتاه بودن پیام های ارائه شده	مربوط به
۴/۰۷	امکان نمایش پیام های سامانه (مانند پیام های خطا) با استفاده از نمایش متمایزی چون نمایش معکوس (تفاوت رنگ زمینه و متن)، درشت نمایی و رنگ	تصحیح
۴/۰۳	همراه بودن بروز خطا با علائمی مانند صدا یا رنگ خاص	خطای رابط
۳/۹۰	مناسب بودن لحن پیام های خطا	کاربر
۴/۲۱	امکان تصحیح اشکال تایپی و پیشنهاد املای درست	
۳/۷۶	امکان تعامل و گفتگو بین کودکان (از طریق اتاق گپ زنی)	۱۰- تعامل
۴/۲۰	امکان به اشتراک گذاشتن منابع تولید شده (داستان، شعر و ...) از سوی کودکان	
۴/۹۰	امکان تعامل بصری از طریق اتخاذ روش های مناسب (مانند گپ تصویری)	
۴/۱۰	امکان تعامل و گفتگو بین کودک و کتابدار (از طریق گفتگوی صوتی و تصویری)	
۳/۲۹	امکان گرفتن بازخورد از طریق نقاشی	۱۱- بازخورد
۳/۷۷	امکان ارائه بازخورد از طریق گپ صوتی و تصویری	
۳/۶۶	امکان تماس و ارائه نظرات و پیشنهادات از طریق تلفن، پیامک یا پست الکترونیکی به مدیر سایت	
۳/۳۰	وجود گزینه بازخورد در تمامی صفحات سایت	
۳/۶۶	امکان امتیازدهی به مطالب	
۳/۶۰	امکان گذاشتن یادداشت (comment) در مورد منابع	
۳/۳۴	امکان برچسب گذاری (Tagging) برای منابع	
۴/۰۳	قابلیت های جستجوی پیشرفته	۱۲-
۴/۳۱	قابلیت جستجوی ساده	ویژگی های
۳/۶۳	قابلیت جستجوی بولی	مربوط به
۴/۱۰	قابلیت جستجوی عبارتی	قابلیت های
۴/۰۷	قابلیت جستجو در کلیپ و یا فیلم های دیجیتال یا تصاویر کتاب ها	جستجو در
۳/۸۳	قابلیت تغییر زبان جستجو	رابط کاربر
۴/۰۰	امکان برقراری پیوند از نتایج جستجو به اطلاعات مرتبط در کتابخانه	
۳/۸۳	قابلیت محدودسازی جستجو مثل تاریخ، رنگ جلد، زبان، سن و ...	
۳/۸۳	قابلیت رتبه بندی نتایج جستجو به شیوه های مختلف (مانند ربط، تاریخ، ...)	
۴/۱۴	قابلیت جستجوی طبیعی (متن آزاد)	
۳/۸۰	قابلیت پالایش و جستجو در نتایج	

۳/۸۷	۱۲) قابلیت نشانه گذاری نتایج جستجو	
۳/۹۳	۱۳) قابلیت پیشنهاد کلیدواژه های مرتبط	
۴/۳۲	۱۴) دستیابی به سایت از طریق موتورهای جستجو (مانند یاهو و گوگل) (رویت پذیری)	
۳/۹۳	۱۵) وجود گزینه جستجو در اینترنت	
۴/۱۳	۱۶) جستجو از طریق انتخاب نمادهای تصویری	
۴/۲۰	۱۷) قابلیت مرور از طریق عنوان کتاب ها	
۴/۱۷	۱۸) قابلیت مرور (Browse) موضوعی	
۴/۰۳	۱۹) وجود سایر شکل های مرور منابع (مانند مرور از طریق نوع محتوا، کتاب های برگزیده جشنواره ها، رنگ جلد، نویسندگان و تصویرگران، قاره ها، کشورها، شخصیت ها، مکان ها، تاریخ...)	
۴/۰۷	۲۰) امکان انتخاب منابع جدید یا پرمخاطب از روی فهرست به جای تایپ آن ها (مرور)	
۴/۱۷	۱) ارائه آموزش کار با کتابخانه دیجیتال بر اساس گروه های سنی	۱۳- قابلیت یادگیری
۴/۳۹	۲) آسان بودن آموزش کار با سیستم برای کاربر	
۴/۳۴	۳) سریع و آسان بودن یادگیری استفاده از سیستم	
۴/۲۸	۴) ساده و منطقی بودن گروه بندی گزینه های منو	
۴/۰۰	۱) ارائه خدمات مرجع دیجیتال	۱۴-
۳/۶۱	۲) استفاده از اصطلاح نامه یا سایر ابزارهای زبانی	پشتیبانی از کاربر
۴/۰۷	۱) نمایش عبارت جستجو شده در صفحه نتایج	۱۵- کاهش بار حافظه کاربر
۴/۱۰	۲) قابلیت ذخیره، چاپ یا ارسال نتایج جستجو	
۴/۱۰	۳) پیشنهاد کلیدواژه در کادر جستجو هنگام تایپ کردن	
۳/۶۹	۴) نشان دادن منوهای غیرفعال به صورت خاکستری	
۴/۰۳	۵) استفاده از اصطلاحاتی که به سادگی در حافظه می ماند	
۳/۵۷	۶) امکان نشانک گذاری کتاب برای مراجعه در دفعات بعدی استفاده	
۳/۴۱	۷) مشخص بودن کلیدهای میانبر (Shortcuts)	
۳/۷۰	۸) تغییر رنگ پیوندها در هنگام استفاده	
۳/۲۳	۹) استفاده مناسب از مخفف ها و کلمات اختصاری	
۳/۷۷	۱۰) امکان ذخیره، مشاهده و یادآوری صفحات مورد علاقه کاربر مانند پوشه علاقه مندی ها	
۳/۴۳	۱۱) نمایش سلسله مراتبی فرایند مرور در صفحه	
۳/۴۸	۱۲) وجود منوهای سلسله مراتبی منطقی برای انتخاب متوالی	
۳/۶۶	۱۳) متمایز کردن داده های انتخابی از سایر داده ها	
۳/۳۱	۱۴) فراهم کردن برچسب گفتاری مکمل برای نمادها	
۳/۶۶	۱۵) وجود تاریخچه جستجو (ذخیره جستجوهای قبلی)	
۳/۲۴	۱) ارائه سوابق استفاده و تعداد مراجعات قبلی کاربر به سامانه	۱۶- تجربه

۳/۹۳	(۲) ارائه پیشنهادهایی به کاربر بر پایه تجربه های قبلی	(پیشینه)
۳/۴۱	(۳) امکان توصیه سایت به دوستان از طریق پست الکترونیک و ...	کاربر
۳/۹۳	(۴) لذت بخش بودن رابط کاربری	
۴/۱۱	(۱) امکان پشتیبانی از انواع مرورگرهای موجود (مانند اینترنت اکسپلورر، فایرفاکس و ...)	۱۷-
۳/۸۲	(۲) سازگاری نامگذاری منوها با قلمرو کاری کاربر	سازگاری
۳/۹۷	(۳) استاندارد بودن نمادها برای داده های گرافیکی (مانند نماد خانه که به مفهوم صفحه اصلی است)	
۳/۹۷	(۴) تناسب میان عنوان پیوندها با آنچه که بدان ختم می شود.	
۳/۷۹	(۱) امکان تمایز آیکون های انتخاب شده از آیکون های انتخاب نشده	۱۸-
۳/۶۲	(۲) امکان دیدن منطقه اشتباه به کاربر توسط پنجره ی نمایش پیام خطا	مشاهده
۳/۶۰	(۳) امکان اطلاع کاربر در صورت وجود تاخیر در پاسخ گویی سامانه	وضعیت
۳/۳۳	(۴) ارائه توضیحی مختصر در مورد محتویات صفحه در ابتدای صفحه	سامانه
۳/۳۷	(۵) بیان تاریخ آخرین به روزرسانی	
۳/۴۳	(۶) امکان نام گذاری داده های چند صفحه ای در هر صفحه برای نشان دادن رابطه اش با صفحات دیگر	
۳/۴۱	(۷) نشان دادن موقعیت فعلی در ساختار منو	
۴/۱۷	(۱) استفاده از نمادهای واضح و آشنا	۱۹-
۴/۰۷	(۲) وجود توالی طبیعی در گزینه های منو	تطبیق بین
۴/۲۳	(۳) تناسب نام نماد یا منو با کارکرد	سیستم و
۴/۲۱	(۴) کاربرد واژه های آشنا و کاربردی در رابط کاربر	جهان
۴/۱۷	(۵) آشنا بودن جمله بندی (بهره گیری از زبان طبیعی)	واقعی
۳/۱۷	(۱) وجود رابط کاربری متفاوت برای افراد تازه کار و حرفه ای	۲۰-
۳/۶۰	(۲) انعطاف پذیری طراحی برای ورود اطلاعات توسط کاربر (وجود انواع جستجوهای ساده و پیشرفته، مرور)	انعطاف پذیری
۳/۶۳	(۳) انعطاف پذیری در تغییر صفحه نمایش توسط کاربر (مانند تغییر رنگ صفحه، اندازه قلم و ...)	
۳/۷۰	(۴) انعطاف پذیری در ارائه راهنمایی به کاربر (استفاده از روش های گوناگون راهنمایی در سطوح مختلف)	
۳/۹۰	(۱) امکان عضویت و ورود با نام کاربری	۲۱-
۳/۵۷	(۲) نمایش نام کاربر در بالای صفحه	شخصی
۳/۷۰	(۳) امکان تغییر تنظیمات مانند ویژگی های نمایش توسط کودکان	سازی
۳/۸۳	(۴) امکان انتخاب قصه گوی از سوی کودک (در مورد کتاب های صوتی)	
۳/۷۳	(۵) ارائه پیغام خوشامدگویی با ذکر نام کاربر	
۳/۷۳	(۶) امکان تعریف Alert برای دریافت منابع مرتبط با نیازها یا علایق	
۴/۰۰	(۷) وجود راهنما برای کاربران سطوح مختلف سنی	